	LANDRISKKLASS 0/7 Landriskklasserna går från 0 till 7. Ju lägre siffra desto bättre kreditvärdighet har landet.	EKN:S UTESTÅENDE GARANTIER PÅ LANDET KORTFRISTIGA AFFÄRER: - MEDEL- OCH LÅNGFRISTIGA AFFÄRER: 6 159 MSEK
	DATUM 2014-09-25	

Politisk splittring hämmar ekonomin

Ett tungrott politiskt system, partipolitisk splittring och olösta strukturproblem har lett till ekonomisk kräftgång. Tillväxten i italiensk ekonomi har under lång tid varit lägre än i övriga euroområdet. Ekonomin hämmas av svag konkurrens, bristande flexibilitet på arbetsmarknaden och låga offentliga investeringar. Utöver en politisk splittring försvåras reformarbetet av en i europeiskt perspektiv svag och ineffektiv statsförvaltning. En hög offentlig skuldsättning gör ekonomin sårbar, vilket blev kännbart under den globala finanskrisen. När hållbarheten i de offentliga finanserna ifrågasattes på de finansiella marknaderna steg snabbt statens finansieringskostnader till ohållbara nivåer. Först efter omfattande stödköp av italienska statspapper av den Europeiska Centralbanken (ECB), stora besparingar i den offentliga budgeten och uttalanden om att ECB var beredd att göra vad som krävdes för att bevara euron, la sig den värsta oron på marknaden. Under senare tid har förtroendet för landets politiska förmåga att lösa de statsfinansiella problemen ökat, vilket gett regeringen något större handlingsutrymme och skapat förutsättningar för ett långsiktigt reformarbete. I avsaknad av en stark politisk kraft som med väljarkårens stöd kan ta itu med de underliggande strukturella problemen väntas ekonomins potentiella tillväxt förbli låg. När krismedvetandet lagt sig riskerar partipolitiska meningsskiljaktigheter snarare än är ett långsiktigt reformarbete åter komma att dominera den politiska scenen.

LANDETS STYRKOR OCH SVAGHETER

Styrkor

- Stor ekonomi med bred industriell bas och hög BNP per capita.
- Låg skuldsättning i den privata sektorn och hög förmögenhet hos hushållen.
- Omfattande sanering av de offentliga finanserna under senare år och påbörjat reformarbete.

Svagheter

- Stor politisk splittring och svårigheter att komma till rätta med en utbredd korruption och organiserad brottslighet.
- Hög offentlig skuld och låg potentiell tillväxt som försvårar en konsolidering av de offentliga finanserna.
- Stora strukturella problem och försvagad konkurrenskraft.

Generell riskprovning

Liksom flertalet euroländer och övriga höginkomstländer har EKN placerat Italien i landriskklass 0. Italiens medlemskap i eurosamarbetet innebär att transfererings- och konverteringsrisken är låg. Det finns inga finansiella och ekonomiska förhållanden i övrigt som motiverar några restriktioner i landpolicyn utan varje affär prövas på sina egna meriter. Enligt EU:s konkurrensregler får EKN och andra exportkreditinstitut inte täcka några betalningsrisker för affärer där risktiden understiger två år. Euroländer och övriga höginkomstländer inom OECD klassificeras inte inom ramen för OECD:s landriskklassificering.

VAD KAN FÖRANLEDA EN ÄNDRING AV LANDPOLICY?

Skärpning

- Om den pågående förstärkningen av statsfinanserna och reformarbetet stannar upp riskerar Italien åter förlora förtroende på de finansiella marknaderna.
- Om politiska spänningar ökar på central eller regional nivå till följd av folkliga protester mot fortsatta nedskärningar av den offentliga verksamheten.
- Om problemen i banksektorn återkommer och bankerna får finansieringsproblem.

EKN:S ÅTAGANDEN OCH ERFARENHET

Ökat engagemang under finanskrisen

Inflödet av nya affärer på Italien ökade markant i samband med den finansiella krisen. I takt med att det finansiella läget i landet har stärkts har både offert- och garantigivningen minskat i volym. EKN:s totala engagemang på Italien uppgår till drygt 6,5 miljarder kronor, varav utestående garantier uppgår till drygt 6 miljarder kronor och resten utgör utestående offerter. Det är främst offertgivningen som avtagit. En viss andel av garantierna rör verksamhet som är förlagd till Latinamerika. EKN har överlag god erfarenhet av att garantera affärer på Italien.

LANDANALYTIKER

EKN:s landanalytiker för Italien:

Barbro Carlqvist

Telefon: +46 8 7880161

e-post: barbro.carlqvist@ekn.se

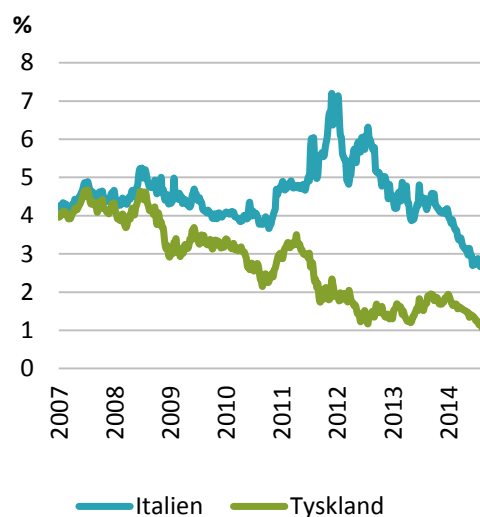
ANSVARSBEGRÄNSNING

Landanalysen bygger på ett urval av källor och speglar en för EKN relevant information vid tiden för publicering. Ansvaret för hur informationen används eller tolkas vilar helt på användaren och EKN kan inte hållas ansvarig för förlust eller skada.

Politisk och regional splittring försvårar reformarbetet

Italien är EU:s tredje största ekonomi. Den industriella basen är bred med världsledande positioner inom flera högteknologiska branscher. Samtidigt karakteriseras italiensk ekonomi av låg tillväxt, hög offentlig skuldsättning och urholkad konkurrenskraft. Det är framför allt en utdragen politisk och regional splittring som hämmat den ekonomiska utvecklingen. Det politiska klimatet präglas av historiska och djupgående ideologiska motsättningar och återkommande regeringsombildningar, ministeravhopp och korrupsionsskandaler. Angelägna strukturreformer som krävt bred politisk uppslutning har skjutits på framtiden eller används enbart som redskap i det partipolitiska ställningskriget. En regional uppdelning mellan de förhållandevis välmående norra delarna av landet och det mer eftersatta södra Italien har

STATSOBLIGATIONS RÄNTA

Källa: Reuters

ytterligare underblåst polariseringen mellan politiska grupperingar. Den finansiella och ekonomiska kris som inleddes kring 2008 mjukade åtminstone tillfälligt upp det låsta politiska läget. När Italiens statsfinansiella situation bedömdes som ohållbar i slutet av 2011 sköt räntan på italienska statspapper i höjden och landets dåvarande premiärminister Silvio Berlusconi tvingades avgå. Den tillträdande premiärministern Mario Monti fick i uppdrag att bilda en ämbetsmannaregering som vidtog ett omfattande åtgärds paket för att sanera de ansträngda offentliga finanserna och påskynda reformarbetet. Montis regering lyckades stärka landets förtroende på de finansiella marknaderna men stödet från väljarkåren uteblev. Missnöjet med den förda åtstrammingspolitiken och uppfattningen att den ekonomiska politiken var styrd från

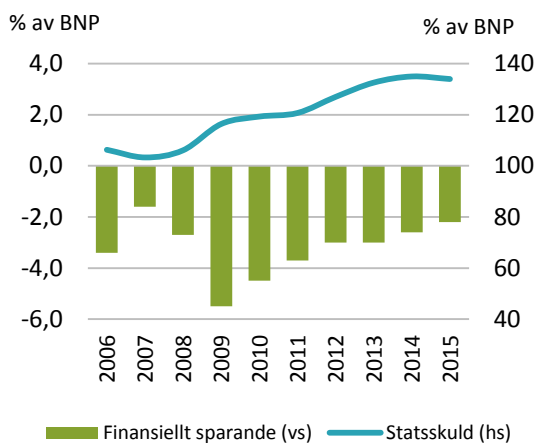
Bryssel fällde regeringen i valet i februari 2013. Inget av de två stora partiblocken fick tillräckligt stort väljarstöd för att bilda regering, vilket banade väg för en bred koalitionsregering, som sedan inledningen av 2014 leds av socialdemokraten Matteo Renzi.

Svaga statsfinanser skapade oro på de finansiella marknaderna

Regeringens politik har under senare år varit inriktad på att korrigera de stora obalanser som byggts upp i ekonomin. Hög offentlig skuldsättning, växande budgetunderskott och utdragen period med bytesbalansunderskott har gjort ekonomin sårbar för externa chocker, vilket blev kännbart under den finansiella krisen. Den offentliga skuldbyggnaden har skett gradvis under lång tid men upplåningstakten trappades upp under inledningen av den globala konjunkturavmattningen. I början av 2010 steg oron på de finansiella marknaderna för det allt mer ansträngda statsfinansiella läget i flera euroländer med stigande statsobligationsräntor som följd. Grekland var först ut, tätt följt av Irland och Portugal. Att statskulden i Italien till stor del ägs av inhemska placerare och med generellt långa löptider bidrog till att det dröjde fram till slutet av 2011 innan hållbarheten i de italienska statsfinanserna ifrågasattes på allvar. Statskulden uppgick då till drygt 1 900 miljarder euro, motsvarande drygt 120 procent av BNP. En eskalerad kris kunde undvikas genom att regeringen lanserade ett ambitiöst besparingsprogram med stora nedskärningar i den offentliga budgeten och tack vare ECB:s

omfattande stödköp av italienska statspapper. Den offentliga skulduppbyggnad har under senare år planat ut och underskotten i de offentliga finanserna har minskat. Sedan början av 2012 har marknadsräntorna successivt fallit tillbaka som ett tecken på ett växande förtroende

OFFENTLIGA FINANSER

Källa: Europeiska Kommissionen (prognosår 2014-2015)

för landets statsfinanser. Det akuta läget i landets statsfinansiella problem är över och krisen har tvingat fram finanspolitiska åtgärder som på sikt stärker den ekonomiska utvecklingen. Men mycket lite har gjorts för att i grunden förbättra ekonomins funktions-sätt. Italien är alltså ett splittrat land, politiskt och regionalt. Statsskulden är hög och tillväxtpotentialen låg. Även om finanspolitiken läggs om i mindre åtstramande riktning under de kommande åren är landet till följd av den höga statsskulden finanspolitiskt vingklippt under lång tid framöver. Utrymmet för omfattande offentliga investeringar eller kostsamma insatser som först på sikt genererar en högre

tillväxt är mycket begränsat. ECB:s penningpolitiska lättnader väntas ge ekonomin välbehövlig draghjälp men återhämtningen bedöms bli utdragen och det mesta talar för att Italien även framöver kommer att växa långsammare än flertalet andra länder i valutaunionen.

Banksektorn i gungning

Den italienska banksektorn består av ett tiotal systemviktiga banker. Dessa banker står för huvuddelen av den inhemska in- och utlåningen. Därutöver finns ett stort antal mindre banker med regional anknytning. Den djupa avmattningen i ekonomin har satt landets banksektor under stor press. Bankernas stora innehav av italienska statsobligationer ledde under krisen till snabbt sjunkande tillgångsvärden. Bankernas försvagade kapitaltäckning innebar att kreditgivningen till hushåll och företag stramadades åt ordentligt. Läget i banksektorn har stärkts under senare tid, men lönsamheten är fortsatt svag och utlåningen till hushåll och företag dämpad. Detta har framför allt försvårat finansieringen för små och medelstora företag. De svaga tillväxtutsikterna för den reala ekonomin innebär att det kommer att dröja innan bankernas lånekvälité och lönsamhet stärks och kommer att kräva allt högre reserveringar för dåliga lån. Stödet från ECB väntas förbli omfattande, vilket borgar för en normalisering i banksektorn på sikt.

AFFÄRSMILJÖ

Italien har i ett europeiskt perspektiv en svag affärsmiljö. Det är främst en utbredd korruption och ett rättsväsende som präglas av segdragna och kostsamma rättsliga processer som försvårar den operationella miljön. Montiregeringen skärpte anti-korruptionslagstiftningen men det kvarstår mycket att göra för att på allvar få bukt med den utbredda korruptionen och stävja den organiserade brottligheten. Regeringens behov att öka skatteintäkterna för att reducera underskotten i statsbudgeten har lett en ökad företagsbeskattning. Dessutom försvagas affärsmiljön av de strama kreditvillkoren. Någon snar genomgripande förstärkning av affärsmiljön är inte sannolik givet de problem som finns och de brister som statsförvaltningen uppvisar.